

Beyond Psychology #30 vraag 1
Oude wijn in nieuwe zakken.

Vraag 1

Geliefde Osho,

Een paar avonden geleden sprak u over de mysterie school. Op dat moment dacht ik aan Pythagoras. Toen u weer ging spreken, wilde ik vragen over hem stellen – zijn naam komt vaak bij mij op. Ik houd van het belangrijkste deel van zijn leringen en dat zijn de drie P's: Preparatie, Purificatie, Perfectie.

Wilt u opnieuw daarover iets zeggen?

Pythagoras is een schakel tussen Oost en West, tussen een beschaving die in de Atlantische Oceaan verdween en een beschaving waarin we leven; daarom heeft hij een op zichzelf staande betekenis.

Hij reisde bijna heel zijn leven op zoek naar fragmenten van waarheid. Het merendeel van zijn tijd was hij in Egypte, in Alexandrië. In die dagen had Alexandrië de grootste bibliotheek in de hele wereld, in het bijzonder geschriften met al de ontdekkingen van het bewustzijn die gedaan zijn in de verloren gegane beschaving van Atlantis – een hele beschaving verdrong tegelijk met een heel continent in de Atlantische oceaan. De naam Atlantische Oceaan komt van het continent Atlantis, dat erin onderging. De enige fragmentarische kennis die erover was, bevond zich in Alexandrië – en misschien was Pythagoras wel de eerste en de laatste mens van grote integriteit, intelligentie en vindingrijkheid om deze geschriften te onderzoeken.

Die bibliotheek bestaat niet meer, dus alles wat we weten over Atlantis weten we door Pythagoras. Die bibliotheek werd vernietigd door Mohammedanen. De man die haar vernietigde, Mahmud Gaznavi, vernietigde veel mooie dingen in India, in Afghanistan en in Egypte. Maar het meest kostbare was de enorme bibliotheek die alles bevatte over die hele beschaving die tot aan de hoogtepunten van bewustzijn had gereikt. De dag dat deze man de bibliotheek vernietigde, nam hij de Koran Sharif in een van zijn handen en een brandende fakkel in de andere, ging de bibliotheek binnen en vroeg de belezen bibliothecaris: 'Luister goed – het voortbestaan van je bibliotheek hangt af van je antwoorden. Mijn eerste vraag is: Is er iets in je hele bibliotheek, dat ingaat tegen de heilige Koran? En mijn tweede vraag is: Als er niets is dat ingaat tegen de heilige Koran, dan is de heilige Koran voldoende; waarom je dan nog druk maken over deze grote bibliotheek?'

De bibliothecaris moet in een dilemma verkeerd hebben – alles wat hij zegt is dan gevaarlijk. Als hij zegt dat er veel dingen in de bibliotheek zijn die niet in de Koran staan, gaat Mahmud de bibliotheek in brand steken, want dat wat niet in de Koran staat, is onwaar – de Koran bevat de complete en uiteindelijke waarheid. En als hij zegt dat alles in de bibliotheek feitelijk en in essentie in de Koran staat, dan gaat hij ook de bibliotheek in brand steken, met de woorden: 'Dan is hij nutteloos, de Koran heeft het allemaal.' En de bibliotheek was zo reusachtig en immens dat je enkel kunt bedenken... Hij stak hem in brand en het vuur bleef zes maanden lang door gaan. Ononderbroken gedurende zes maanden stonden boeken in brand, misschien wel de grootste schat van de mensheid werd vernietigd.

Pythagoras studeerde vele jaren in die bibliotheek. Hij was een Griek, maar hij trof in Griekenland enkel sofisme aan. Sofisme, bedrieglijke redenering, is iets verfoeilijks. Het is afkomstig van een heel mooi woord, Sophia, wat wijsheid betekent; maar sofisme is alleen maar een aanmatiging van wijsheid. En heel Griekenland was zeer geïnteresseerd in sofisme. Er waren leraren sofisme die het hele land doortrokken om mensen te onderwijzen, en de fundamentele leerstelling van sofisme was: Er is geen waarheid. Het is allemaal een zaak van het betere argument. Waarheid als zodanig bestaat niet, het is een drogreden.

Wanneer twee personen argumenteren, dan lijkt het dat degene die betere argumenten heeft, gelijk heeft; maar het is in werkelijkheid het betere argument en niets anders. Hun leerstelling was bedoeld je alle mogelijke manieren van argumenteren aan te reiken en je tot een groot debater te maken, en dan kun je van alle kanten argumenten aandragen – het maakt niet uit. Wanneer waarheid niet bestaat, dan doet het er niet toe welke kant je kiest en waarvoor je pleit. Het is een zaak van wat je gelegen komt: welke kant gaat je naar de overwinning brengen? Voor welke kant heb je de meeste argumenten?

Ik was geïnteresseerd in sofisme, hoewel de naam sofisme verdwenen is. Socrates was de oorzaak van de ondergang ervan. Hij benadrukte dat waarheid wél bestaat, en argumenten het niet bewijzen, ze haar enkel aan het licht brengen. Ze weerleggen het ook niet, ze kunnen enkel haar ontdekking voorkomen. Eén enkel mens, Socrates, vernietigde de hele traditie, van honderden jaren van sofisme. Maar het is zich ondergronds blijven voortzetten. Ik zie het in theologen, in godsdienstige filosofieën, in politieke ideologieën... geen interesse in waarheid, de enige interesse is het presenteren van een heel degelijk argument.

Er bestaat een verhaal: over een heel beroemde sofistische leraar, genaamd Zeno... en hij was niet alleen maar een sofist, hij was een genie. Het was betreurenswaardig dat zijn genialiteit in verband werd gebracht met sofisme, want dat was overheersend. Je betaalde hem en hij kon alles bewijzen – wat dan ook in de wereld. Je hoefde het maar te zeggen en hij had er een prijs voor. Hij bewees vreemde dingen die beoefenaren van de logica zelfs nu nog niet hebben kunnen weerleggen, na tweeduizend jaar, en alles wat hij heeft bewezen gaat in tegen het gezond verstand. Maar logica luistert naar het argument, en zijn argumenten zijn zo goed, zo geraffineerd.

Hij zegt bijvoorbeeld dat wanneer je een vogel doodschiet met een pijl, die pijl helemaal niet beweegt. Dit is absurd, want als de pijl helemaal niet beweegt, hoe kan hij dan de vogel bereiken? Van je boog naar de vogel is er een afstand. De pijl komt daar aan en de vogel wordt gedood – er is bewijs. De vraag werd gesteld door een koning, denkend dat Zeno niet in staat zou zijn dit te bewijzen – en hij was bereid elk geldbedrag te geven als Zeno zou bewijzen dat de pijl zich niet verplaatst.

Zeno bewees dat de pijl zich niet verplaatst, en zelfs tot nu aan toe is er geen manier om het te weerleggen. Zijn argument is dat voor beweging de pijl van punt 1 naar punt 2 naar punt 3 naar punt 4 moet gaan; kennelijk moet hij van de ene plek naar de andere plek gaan, alleen dan bereikt hij de vogel.

Gaan van A naar B of van 1 naar 2, moet hij een tussenruimte passeren tussen A en B; hij kan niet eenvoudig van A naar B komen, dus moet je tussen die twee nog een punt maken. Dus waar er twee punten waren, zijn er nu drie punten – en je bent in moeilijkheden gekomen. En nu moet hij niet alleen drie punten bereiken, maar vijf, want die twee tussenruimtes zijn er, en dit blijft maar doorgaan. Als je deze beide tussenruimtes opvult, zijn er vijf punten en daar zijn weer tussenruimtes.

En je blijft maar invullen, eindeloos... de pijl bereikt nooit de vogel. Het argument is heel gedegen. Wat hij zegt, heeft betekenis – maar het is absolute onzin: de pijl gaat wel de vogel doden.

Zeno is niet geïnteresseerd in de pijl of de vogel. Hij zegt: 'Mijn argument bewijst dat niets zich verplaatst, niets zich kan verplaatsen; er is geen beweging in de wereld.'

Dit soort mensen bevonden zich overal in Griekenland. Zij domineerden het denken; ze waren voortdurend aan het debatteren. Pythagoras was helemaal niet geïnteresseerd in dit soort domme spelletjes. Het scherpt je intellect, maar het brengt je naar geen enkele waarheid, geen enkele ontdekking, geen enkele bewustwording. En zelfs de belangrijkste sofisten raakten in moeilijkheden, want Zeno zelf – die vele redeneringen had die tegen de werkelijkheid ingaan, maar niet weerlegd konden worden – werd verslagen door zijn eigen student.

Dit was de gebruikelijke gang van zaken: hij was zo zelfverzekerd, en hij had de genialiteit om zelfverzekerd te zijn, zodat hij gewoonlijk bij de aanvang de helft van het honorarium in ontvangst nam, en de andere helft als de student zijn eerste betoog won. Deze student was eigenaardig: hij gaf het halve honorarium maar hij zei tegen hem dat hij hem nooit de andere helft zou geven. Zeno zei: 'Hoe dan?' En hij zei: 'Ik zal nooit gaan discussiëren! Ik accepteer de nederlaag zonder te discussiëren. Het kan zijn dat ik alles kwijtraak wat ik heb maar ik ga u niet de andere helft van uw honorarium geven.'

Zeno wachtte, maar de man wilde niet eens over het weer praten, want het begint misschien met een of ander gedachtewisseling en dan kunnen er problemen ontstaan. En hij was vastbesloten de honoraria niet te betalen om zodoende Zeno te leren: 'U bent misschien een geweldige logicus, maar er is een mogelijkheid om boven u uit te stijgen.' Maar Zeno was niet van plan het erbij te laten zitten. Hij bracht bij de rechtbank een zaak in tegen de student: 'Hij heeft me de helft van het honorarium niet betaald.' Zijn idee was dat als hij de zaak wint, hij dan tegen de rechtbank zou zeggen: 'Leg aan die student op het honorarium te betalen.' En als hij de zaak verliest, is er niets mis – buiten de rechtbank vangt hij dan de student op en gaat zeggen: 'Je hebt je eerste betoog gewonnen – mijn tweede deel van het honorarium.' Dus of hij nu wint of verliest, hij krijgt de helft van het honorarium.

Maar hij vergat dat het zijn eigen student was die al zijn technieken en argumentaties kende. Vanuit de andere positie dacht de student: 'Dat is goed, als ik bij de rechtbank win, doe ik een beroep op de rechtbank dat deze man mij buiten de rechtbank niet mag lastigvallen, want dat is dan een minachting van de rechtbank. En als ik de zaak verlies dan is er geen probleem. Buiten vang ik Zeno dan wel op en zeg: 'Meester, ik heb mijn eerste betoog verloren – en u kunt het tweede deel van het honorarium niet krijgen.'

Alle genieën van Griekenland waren erin betrokken, in die sfeer. Pythagoras is heel uniek. Hij ging Griekenland uit – het was niet de juiste plek. Mensen waren eenvoudig alleen maar aan het argumenteren, maar niemand was erin geïnteresseerd bewustzijn te ontwikkelen. Hij kwam naar India. Op de heenweg verbleef hij een paar jaar in de bibliotheek van Alexandrië, waar hij kennis verzamelde over het verloren gegane continent Atlantis.

We hebben enkel dat bewijs, er is geen ander bewijs – hoewel wetenschappers onlangs zijn begonnen de zaak te onderzoeken. En wat ze in de Atlantische Oceaan hebben gevonden, wijst erop dat er een geweldige beschaving geweest moet zijn; hele steden zijn onder water verdwenen. Het hele continent ging eenvoudig onder in de oceaan. Dergelijke dingen gebeuren op aarde: nieuwe eilanden komen naar boven, nieuwe bergen komen op.

De Himalaya is een nieuwe bergketen – de nieuwste. Hij bestond niet toen de Rig Veda werd geschreven, want het is onmogelijk dat de Rig Veda dergelijke prachtige bergen niet zou noemen – de hoogste en de meest glorieuze. Maar ze werden niet genoemd. En de mensen die de Rig Veda schreven waren uit Mongolië gekomen.

Op hun weg bevond zich beslist geen berg, anders zou het onmogelijk geweest zijn de Himalaya over te steken en naar India te komen. Zelfs tegenwoordig zijn er maar twee plaatsen waar je de Himalaya kunt oversteken; verder is ze niet te passeren. Veranderingen blijven plaatsvinden op aarde.

Pythagoras bereikte India, maar hij werd weer gegrepen – door de boeddhistische atmosfeer. Het was zo echt; hoewel Boeddha dood was, was het hele land in vervoering. Zijn beïnvloeding, zijn krachtige invloed was heel diep gegaan. Toen Pythagoras India bereikte, was alles wat hij leerde, in boeddhistische universiteiten opgedaan. Je zult verrast zijn te horen dat boeddhistische universiteiten de oudste universiteiten in de wereld zijn. Oxford is nog maar duizend jaar oud. Nalanda, een boeddhistische universiteit, en Takshila, ook een boeddhistische universiteit, bestonden drieëntwintighonderd jaar geleden. Ze werden vernietigd door zowel Hindoestanen als Moslims.

Maar het waren uitzonderlijke universiteiten – ze vervulden de ware betekenis van het woord. Niet iedereen mocht op die universiteit. Buiten de universiteitscampus waren er plaatsen waar mensen konden verblijven om zich voor te bereiden. De poortwachters aan de poort waren geen gewone mensen maar zeer gekwalificeerde boeddhistische bhikhus, en ze moesten aan de poort de mensen een examen afnemen. Wanneer je was geslaagd voor die examens, kon je de universiteitscampus binnengaan, anders was het niet eens mogelijk er te zijn. Zelfs alleen maar kijken was niet mogelijk; het was heilig. Wijsheid werd zo heilig geacht – het was niet een zaak van iedereen, alleen voor hen die zich hun hele leven aan de zoektocht konden overgeven. Deze drie P's – Purificatie, Preparatie en Perfectie – zijn afkomstig uit de boeddhistische bronnen van wijsheid. Natuurlijk, Pythagoras maakte ze logischer – hij had een Griekse mind – maakte ze systematischer. Maar die woorden zijn echt belangrijk. Preparatie betekent niet de voorbereiding voor een mondeling examen of een schriftelijk examen.

Preparatie betekent de voorbereiding voor een existentieel examen; het betekent dieper in meditatie gaan. Tenzij je meditatief was, kon je die universiteiten niet binnengaan. En ze hadden een geweldige campus: Takshila had tienduizend studenten en Nalanda had twaalfduizend studenten. Zelfs tegenwoordig hebben de grootste universiteiten niet meer dan dat aantal, maar hun kwaliteit is heel gewoon – studenten zijn eenvoudig geslaagd voor de schoolexamens en ze zijn klaar om er binnen te gaan. Geen existentiële voorbereiding is nodig.

Preparatie betekent dat je al je conditioneringen laat vallen, je al je vooroordelen laat vallen, je loslaat wat je denkt dat je weet en wat je niet weet: je wordt zo onschuldig als maar mogelijk.

Je onschuld is dan de preparatie – en dat veroorlooft je de universiteitscampus binnen te gaan. En dan purificatie... Bij preparatie laat je alle conditioneringen vallen die de maatschappij je gaf, en vooroordelen die je werden gegeven of door jou werden opgepakt uit je omgeving; het was geleende kennis op de een of andere manier. Je gaat verder als een kind – maar zelfs het kind is niet puur. Dat is iets heel belangrijks om te begrijpen, omdat mensen het als vanzelfsprekend beschouwen dat het kind puur is.

Hij is beslist onschuldig, maar deze onschuld is gelijkwaardig aan onwetendheid, en achter zijn onschuld zitten al zijn gevoelens: woede, haat, hebzucht, jaloezie. Je kunt zien dat

kinderen erg jaloers zijn. Als het ene kind een pop heeft, wordt het andere kind zo jaloers dat ze gaan vechten. Als een kind iets heeft dan wil het andere kind het ook hebben. Ze zijn erg competitie-gericht. Zelfs in het gezin hebben de kinderen een hiërarchie, en ze zijn voortdurend aan het strijden om meer te zijn dan anderen. Wat er ook gedaan moet worden... als gehoorzaamheid ze het meest geliefd maakt in het gezin, laten ze zich leiden door gehoorzaamheid. Maar ze schenken geen aandacht aan gehoorzaamheid als zodanig; ze zijn in werkelijkheid een machtsstrategie aan het uitproberen.

Dus preparatie neemt eenvoudig de lagen weg die de maatschappij in je mind heeft gestopt. Maar je hebt met je aard, met je geboorte, zo veel afschuwelijke instincten meegebracht, dat een purificatie nodig is.

Je moet begrijpen dat competitie zinloos is. Je moet diepgaand mediteren en herkennen dat je niet als ieder ander bent. En competitie kan er alleen zijn onder gelijke mensen - en iedereen is verschillend, uniek.

Zodra de competitie-gerichte mind verdwijnt, veranderen vele dingen in je, dan ben je niet jaloers. Als iemand een mooi gezicht heeft en iemand meer geld heeft, en iemand een krachtiger lichaam heeft, accepteer je eenvoudig het feit dat een aantal bomen groot zijn en een aantal bomen klein zijn. Maar het bestaan accepteert ze allemaal.

Het verdwijnen van competitie helpt je ook hebzucht kwijt te raken. Mensen blijven maar oppotten – ze willen in een betere positie verkeren dan jij, met meer geld dan jij, met alles beter dan jij. En hun hele leven wordt daarmee verspild. Purificatie gaat bijna door een vuur van begrip heen waarin alles opbrandt dat instinctief en verfoeilijk is. En het is een geweldige ervaring dat enkel het verfoeilijke verbrandt. Dat wat mooi is, bloeit. In purificatie verlies je elk spoor van haat, en in plaats daarvan komt plotseling een lente van liefde tot uitbarsting – alsof de rots van haat de lente in de weg stond.

Zodra de wreedheid... en kinderen zijn erg wreed. Het idee dat ze engeltjes zijn, is alleen maar dom. Ze zijn erg wreed; ze slaan honden, ze slaan katten. Een klein insect dat langskomt – en een kind doodt het gewoon zonder een enkele reden; hij heeft plezier in vernietiging. Er zit een vernietigingsdrang in hem. Zodra dat weg is, ontstaat creativiteit. Purificatie is een meer diepgaande meditatie dan preparatie. Preparatie was heel eenvoudig, maar purificatie gaat dieper in meditatie – het meest diepgaande dat mogelijk is – dus alles wat mensen niet waardig is, wordt getransformeerd. Alles heeft energie in zich – haat, jaloezie, hebzucht – en wanneer deze dingen veranderen, komt hun energie voor je beschikbaar in zijn gezuiverde vorm. En ze kunnen zich omkeren: hebzucht kan veranderen in compassie, in gaan delen; haat kan veranderen in liefde. Alles verandert in iets dat je hart tot een tuin maakt. En wanneer de purificatie compleet is, totaal compleet, geen enkele hoek van je wezen in het donker blijft, alles licht is en geurig en fris... Wat we de ontwaakte mens hebben genoemd, de verlichte mens, noemt Pythagoras perfectie. Het is gewoon een andere naam: de perfecte mens.

De eerste twee moet je zelf doen; de derde is de uiteindelijke uitkomst ervan. In deze drie eenvoudige woorden heeft hij de hele alchemie van de menselijke transformatie samengevat. Pythagoras is een van de belangrijkste mensen die Griekenland aan de wereld heeft geschonken. Maar vreemd genoeg wordt er niet veel gezegd over al die geweldige genieën die Griekenland de wereld heeft geschonken. Pythagoras, Socrates, Heraclitus, Epicurus – dit zijn degenen over wie gesproken zou moeten worden. Maat in plaats van hen, wordt in de universiteiten Plato bestudeerd, wordt Aristoteles bestudeerd. Plato is gewoon een rapporteur – hij heeft geen enkel idee van zichzelf! Hij is een toegewijde liefhebber van Socrates, en alles wat Socrates heeft gezegd, is hij blijven vastleggen, blijven opschrijven.

Socrates heeft niets geschreven – net zoals geen enkele belangrijke meester ooit iets heeft geschreven. En Plato is beslist een geweldige schrijver, misschien is Socrates niet in staat geweest zo mooi te schrijven.

Plato heeft de leringen van Socrates zo prachtig mogelijk weergegeven, maar hij is zelf niemand. Tegenwoordig kan hetzelfde werk door een taperecorder gedaan worden. En Aristoteles is enkel een intellectueel, zonder enig begrip van het zijn, of ook maar een verlangen ernaar op zoek te gaan. Deze mensen worden in de universiteiten onderwezen. Ik was voortdurend in gevecht met mijn professoren. Toen zij Plato gingen onderwijzen, zei ik: 'Dit is volkomen onzin, want Plato heeft van zichzelf niets te zeggen. Het is beter over Socrates te onderwijzen. Naar Plato kan worden verwezen – hij heeft het allemaal verzameld.' Maar de naam van Socrates is bijna een fictie geworden, en Plato is de werkelijkheid geworden – net zoals ik jullie gisteravond vertelde dat Ouspensky de meester is geworden, want hij heeft de boeken geschreven, prachtige boeken. Op een dag zal Gurdjieff vergeten zijn – hij is al vergeten – en Ouspensky zal nog eeuwenlang herinnerd worden. En vroeg of laat zal dat wat hij geschreven heeft, beschouwd worden als zijn eigen ideeën. Geen enkele ervan is zijn eigen idee.

Pythagoras maakt zich helemaal niet druk over welke universiteit dan ook in de wereld, om de eenvoudige reden dat hij geen routine geleerde is, hij is een oorspronkelijke zoeker is, en hij is bereid overal heen te gaan.

Hij reisde zijn hele leven om mensen te vinden die misschien een kleine glimp hadden ervaren en misschien in staat waren iets aan hem te onthullen. Hij verzamelde kleine stukjes en hij slaagde daar prachtig in.

Maar Grieken praten niet over hem, want hij spreekt niet over Griekse filosofie; hij draagt ideeën aan vanuit het buitenland, vreemde ideeën uit Alexandrië, uit Nalanda, uit Takshila – hij is bijna geen Griek meer. Ze zijn niet geïnteresseerd in wat hij aandraagt, hoewel wat hij aandraagt niets te maken heeft met Grieken, of Indiërs of Egyptenaren. Maar hij werd genegeerd – een van de allerbelangrijkste mensen, totaal genegeerd.

Hetzelfde is gebeurd met Diogenes. Hij is genegeerd omdat hij er voor de Grieken beschamend uitziet. En hij is heel oorspronkelijk – niet alleen in zijn denken maar in zijn levenswijze. In alles wat hij doet is hij origineel en zeer oprecht – een mens van geweldige moed, die tegen Alexander de Grote kon zeggen: 'U gedraagt zich als een dwaas. Het hele idee van de wereld veroveren is onzin. Waarvoor wilt u de wereld veroveren? Wat wilt u daarna gaan doen?

Hij zei: 'En daarna? Dan ga ik ontspannen en ervan genieten.' Diogenes keek naar zijn hond – ze waren vrienden, ze leefden altijd samen – en hij zei tegen de hond: 'Hoorde je dat? Hij heeft het plan na het veroveren van de wereld te ontspannen en ervan te genieten, en wij zijn nu meteen aan het genieten, zonder iets te veroveren! Waarom zoveel problemen maken?' Een naakt mens dat tegen Alexander kan zeggen: 'U gedraagt zich als een dwaas', moet wel dapper zijn – en Alexander moest het wel erkennen. En hij was zelf een man van enorme kracht, van geweldige intelligentie. Hij moest het wel erkennen – dat hij nooit eerder een mens had ontmoet met de kwaliteit van Diogenes.

Maar Grieken blijven vermijden, op dezelfde manier als ze hebben gedaan met Epicurus. Het is heel vreemd, maar misschien is dit de manier van de mensheid zich te gedragen naar zijn eigen belangrijkste zonen – ze te negeren, geen enkele aandacht aan ze te besteden.

Te midden van hen allemaal heeft Pythagoras een compleet systeem ontwikkeld om een boeddha te creëren. Hij werd zelf een verlicht mens – het was niet alleen theoretisch. Toen hij terugkwam in Griekenland was hij niet meer dezelfde Pythagoras die was weggegaan; hij

was een nieuwe mens. En dat was een van de grootste problemen – zijn eigen land kon hem niet herkennen. In feite hadden ze geen voorstelling van verlichting, van boeddhaschap, dus waar moesten ze Pythagoras plaatsen?

De categorie bestaat gewoon niet in hun denken, dus blijft hij buiten elke categorie, en tweeduizend jaar lang heeft niemand hem becommentarieerd.

Ik ben de eerste die commentaar heeft geleverd op deze geweldige genie en de realisatie van dit unieke individu. Hij heeft een meer volmaakte manier van presenteren dan je aantreft in de Indiase geschriften, omdat Indiase geschriften poëtischer zijn, en hij is tenslotte een Griek! Hij is heel logisch en heel wetenschappelijk.